

cerede Medlem er saa sikker paa, at den er rigtig. Det cerede Medlem har jo imidlertid ogsaa det Standpunkt, at selv om det var galt, selv om vi havde Ret i vor Opfattelse, vilde han dog ikke gaa med til en Forøgelse, fordi han mener, det er skadeligt og fordærveligt. Heller ikke vi ønske en Forøgelse, i alt Fald ikke mere end det allerhøjest nødvendige. Men vi tro paa den anden Side, at det er et ubeldigt Standpunkt, han stiller sig paa, naar han siger, at han ikke vil opfylde denne Grundlovsparagraf, fordi den ikke behager ham. Jeg tror ikke, at man maa stille sig paa det Standpunkt over for nogen Grundlovsparagraf, og allermindst over for en Paragraf, der saa øjenynlig gør Uret mod en stor Del af Befolkningen og forøger Uretten med hvert Aar, der gaar. Det cerede Medlem maa huske paa, at der er noget, der hedder Nemesis, og at den Slags Fortolninger, den Slags Magtudfoldelse af den ene Afdeling af Rigsdagen meget let kan komme til at hæbne sig og saa den modsatte Virkning af den, man havde ønsket.

I den Henseende er altsaa Flertallet enigt med det andet Mindretal og maa ubetinget indrømme, at Grundlovens § 32 kræver en Forøgelse efter Folkemængdens Tiltag. Men det er jo en Ting, at man indrømmer det, og noget ganske andet, hvorledes denne Forøgelse skal udføres i Livet. Hvad der i den Henseende er det heldigste og det, som bedst træffer Grundlovgivernes Vilje, er to helt forskellige Ting, og der maa jeg rigtig nok tillade mig at have en anden Mening end den, som blev gjort gældende af det cerede Ate Medlem for 7de Kredts (Madsen-Mygdal). Det forholder sig heller ikke, som det cerede Medlem bemærkede, at Folketinget i 22 Aar har staet bestemt paa et og samme Standpunkt i den Henseende. Folketinget har netop i høj Grad vaklet. Da Regeringen i 1870 forelagde et Forslag, som ikke var en saadan bogstavelig Opfyldelse af Grundlovsparagraffen, en saa rigoristisk Opfyldelse som den, der nu foreligger, men som dog i alt Fald gik ud paa at give det grundlovmæssige Antal Medlemmer, fordelte saaledes, at det var ligeligt over alle Amter, sagde Folketinget, at det ønskede ikke en saadan Udførelse i Livet, og det fandt, at den hverken var nødvendig efter Grundlovens Ordlyd eller efter dens Aand og Mening. Og dog var den Gang det gennemsnitlige Antal 17,500 i Stedet for 16,000. Man sagde udtrykkeligt: Vi finde, at 17,500 er omtrent 16,000. Da Regeringen i 1874 forelagde et andet Forslag om Suppleringsvej, vilde Folketinget ogsaa i det hele taget helst være fri for at røre ved

denne Sag; men det sagde, at skulle vi røre ved det, ville vi have en endnu mere bogstavelig Opfyldelse af Paragraffen end den, der gjordes gældende i 1870 fra Regeringens Side. Men man var dog ikke mere fast i det, end at der i 1882 var et stort Flertal, naar man lægger Højremindretallet og Venstremindretallet sammen, der vilde have, at man i Stedet for den bogstavelige Opfyldelse af § 32, skulde gaa Suppleringsvejen. Mindretallene fra Oppositionens Side, 4 eller rettere sagt 5, vilde indskrænke sig til en Deling af Kjøbenhavns 5te Kreds. Det er i Virkeligheden først efter 1884 eller 1885, at Folketinget kom til at indtage et andet Standpunkt; det er først i 1886, man gør saa stærkt gældende, at man vil have en bogstavelig Opfyldelse af § 32, og at man i sit Modsetning til, hvad man før havde sagt, nemlig at man ikke brød sig om de enkelte Kredses Størrelse, nu saa stærkt urgerede dette, at de enkelte Kredse saa vidt muligt skulde være lige store, og at man derfor maatte bryde med Amtsgrænserne og Byerne som Valgsteder. Det er altsaa ikke 22 Aar, men allerhøjest 9 Aar, der kan være Tale om, og jeg skal for disse 9 Aars Bedkommende gøre opmærksom paa, at baade i 1886 og 1892 blev der stemt for Flertallets Forslag i Folketinget af Mænd, der udtrykkeligt udtalte, at man hellere foretrak Suppleringsvejen. Vel var der herimod et stort Flertal, men Forhandlingen gør det klart nok, at dette Flertal under gunstige og andre Forhold kunde skrumpet betydeligt ind. Jeg tror derfor heller ikke, det er saa aldeles haabløst at gøre et Forsøg endnu en Gang; thi man maa vel ogsaa i det andet Ting, antager jeg, tage noget Hensyn til Landstingets Ønsker og Standpunkt i den Henseende; det har jo hidtil ikke kunnet komme frem. Man maa endelig mærke sig dette, at det er en Ting, at man bøjer sig for Grundlovens Paragraf, og siger, at den kræver en stor Forøgelse, hvis man da ikke kan saa den forandret. Men et andet er, om man kan enes om Principperne. Efter vor Mening var det Forslag, som Regeringen forelagde i 1870, en langt mere virkelig grundlovmæssig Udførelse end den bogstavelige, rigoristiske Geniømførelse, som Folketinget nu ønsker. Det var efter vor Mening langt mere stemmende med Grundloven. Jeg skal i den Henseende blot tillade mig at bemærke, at da den Sag først forhandlede i Rigsdagen, nemlig i 1866 i Landstinget ved den Lejlighed, der alt er hentydet til, da gjorde netop de Medlemmer, som vare ældst i vort politiske Liv, og som havde været de ledende ved vor Grundlovs Af-